

Mladi, ulica, prihodnost, (zbornik predavanj).

*Urednik mag. Andrej Baligač,
Založba Salve d.o.o., Ljubljana
1998.*

Gorazd Meško

*Gorazd Meško,
dr. soc. ped.,
Visoka
policijsko
varnostna šola,
Kotnikova 8,
1000 Ljubljana.*

Zbornik vsebuje devet obsežnih prispevkov, ki predstavljajo začetek "uličnega" preventivnega dela, kar bi kriminologi imenovali "kriminologija vsakdanjega življenja" ali "ukvarjanje z rizično populacijo na kraju samem."

Preprečevanju kriminalitete pripisujejo pomembno vlogo. Predvsem v drugi polovici 20. stoletja se je pokazalo, da (represivni) ukrepi kazenskega pravosodja nimajo pričakovanega učinka. Uvajanje kriminalne prevencije kot strategije boja proti kriminaliteti pa pomeni tudi spremembo filozofije in paradigmatške spremembe v odnosu države do državljanov.

Kriminalna prevencija je šele na začetku svojega pohoda, saj jo bremenijo tegobe strokovne narave, teoretske zasnovanosti in podobno. To pomeni, da je razmeroma novo področje in ga bo treba še preizkušati. Številni tuji avtorji ugotavljajo, da je večina literature s področja kriminalne prevencije takšne, da išče odgovore na vprašanje, kateri ukrepi so pravzaprav kriminalnopreventivno učinkoviti.

Takšno branje je tudi delo *Mladi, ulica, prihodnost*, saj odpira nove možnosti za preprečevalno delo z mladimi v

spreminjajočih se družbenih razmerah in išče nove rešitve za delo z rizičnimi, pa tudi z ostalimi, "normalnimi" mladimi ljudmi v družbi.

Delo obravnava številne socialno-pedagoške in kriminološke probleme. Naj samo omenim sociološko analizo in vizijo dr. Vinka Potočnika o mladih na prelomnici stoletja oz. tisočletja. Temu prispevku sledi razmišljanje dr. Christiana Gostečnika, ki razglablja o morebitni bipolarnosti družine in ulice, ob tem pa organizira misli v podpoglavja o družini kot sistemu, temeljni dinamiki družinskega sistema ter predstavi psihološke raziskave mladostniškega vedenja. Poleg tega se ukvarja še z družinsko tipologijo in kakovostno ter ustvarjalno razpravlja o omenjenih problemih. Opirajoč se na sistemsko analizo družine predstavi nekatere pomembne razsežnosti vloge staršev pri socializaciji otrok.

Sledi prispevek prof. dr. Jožeta Bajzka z naslovom "Teritorialna preventiva", ki bi jo lahko umestili v področje preprečevanja kriminalitete v okviru strategij kriminalne prevencije, ki jih Graham in Bennett (1995) delita na preprečevanje kriminalnosti, situacijsko prevencijo in v skupnost usmerjeno prevencijo. Seveda se piščeva razmišljanja vežejo tudi na področje situacijske in skupnostne prevencije, vendar le delno. Sicer pa je oblike prevencij nemogoče strogo ločiti na eno ali drugo obliko, saj ukrepi vedno posegajo na več področij hkrati. Avtor opozarja na odpore do preventivnega dela, kot to opozarjajo tudi številni pisci s tega področja.

Prispevek dr. Geralda Calimana z naslovom "Ulica kot izodiščna točka" je po moji oceni temeljni prispevek za izgradnjo "filozofije" uličnega preventivnega oz. vzgojnega dela z mladimi. Avtor poudarja pomen dejavnikov, ki so znani iz socialnopedagoške znanosti kot pomembni za delo z rizičnimi populacijami. Ti dejavniki so: opredelitev rizičnih položajev, občutki nelagodja in nemir, usmerjanje k vrednotam in (ponovno) k družini. Predstavljeni prispevek je mogoče uporabiti kot temeljno izhodišče za preventivno delo na ulici, saj ponuja celotni spekter značilnosti takšnega dela.

Dr. Bernard Stritih je napisal prispevek z naslovom "Pomoč mladim za odnose, v katerih se lahko potrjuje oseba in človeške vrednote." V prispevku problematizira narcistično kulturo, razlike med dejansko in namišljeno svobodo, pomen dialoga. Naniza tudi nekatere zakone terapevtske kolonije, zakonitosti oblikovanja skupine in povezanosti skupine s širšim družbenim prostorom.

Prispevek teologa in socialnega pedagoga Franza-Ulricha Otta je namenjen predstavitvi modela za delo z mladimi v Nemčiji. Prav tako tudi prispevek Lutza Huebnerja, teologa in socialnega pedagoga, ki predstavlja ulično socialnopedagoško (preventivno) terapevtsko intervencijo ob upoštevanju samopodobe in samovrednotenja mladih. Razbrati je mogoče nekatere temeljne prvine socialnopedagoškega dela z mladimi.

Geraldo Caliman se predstavlja že z drugim prispevkom, v katerem govori o družbah za zaposlovanje mladoletnih in sprejemnih centrih za otroke z ulice v Braziliji, kjer je tudi sam zelo dejaven.

Zadnji prispevek predstavlja Projekt skala: preventivna vzgojna dejavnost za mlade. Vsebina prispevka se nanaša na opredelitev smotrov, ciljne skupine in vse druge prvine (predpisane) strukture za kakovostno preventivno delo (z mladimi).

Če naj strnem ugotovitve zbornika, bi lahko dejal, da je zbornik kakovostno in zelo poučno branje za vsakega študenta socialne pedagogike kot tudi za socialne pedagoge, pa tudi za druge strokovnjake, ki se ukvarjajo z mladimi ljudmi, predvsem z rizičnimi skupinami. Delo ponuja tudi možnosti za spremembo filozofije obravnave odklon-skosti v smislu preusmeritve od klinične obravnave proti akcijskemu delu na ulici in učenju v praksi. Delo udejanja besede zagrebškega strokovnjaka za socialno pedagogiko, dr. Uzelca, ki je na prvem slovenskem kongresu socialne pedagogike na Bledu dejal, da socialna pedagogika nikakor ne sme biti klinična socialna pedagogika. Usmeritve zbornika za kakovostno delo na socialnopedagoškem in na (kriminalno)preventivnem področju pa so zelo očitne, saj predstavljajo temelj akcijskega socialnopedagoškega dela ob upoštevanju spoznanj temeljnih ved, kot so sociologija, psihologija, pedagogika idr.

Prispevek prejet januarja 1999.

